

УДК 328.18

ЗІЗДА Nikima,

здобувач вищої освіти спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» Миколаївського національного аграрного університету

ZIZDA Nikita,

student in the specialty D4 «Public Management and Administration» of the Mykolaiv National Agrarian University

Науковий керівник: **Наталія ШИШПАНОВА**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ANTI-CORRUPTION POLICY IN UKRAINE: CHALLENGES AND PROSPECTS

Anti-corruption policy remains one of the key challenges for Ukraine's governance system. Despite the establishment of specialized institutions such as NABU, SAP, and NACP, corruption continues to hinder economic development and European integration. The main issues include political influence on anti-corruption bodies, judicial inefficiency, and insufficient public trust in law enforcement. Digital tools like Prozorro and electronic declarations have improved transparency. Future reforms should focus on judicial independence, strengthening anti-corruption institutions, and enhancing public oversight. A comprehensive approach, combining domestic reforms and international cooperation, is essential for building a transparent and accountable governance system in Ukraine.

Keywords: anti-corruption policy, Ukraine, NABU, judicial reform, transparency.

Боротьба з корупцією в Україні є важливим напрямком адміністративної реформи. Корупція залишається однією з найбільших перешкод для економічного зростання, європейської інтеграції та верховенства права. За останні роки Україна здійснила низку інституційних реформ, спрямованих на боротьбу з корупцією, але ефективність цих реформ залишається під питанням.

Перша згадка про корупцію в системі державної служби, що знайшла своє відображення в найдавнішій з відомих на сьогодні пам'яток державності – архівах Стародавнього Вавилону, – датується другою половиною XXIV століття до нашої ери. В епоху шумерів та семітів цар Лагашу (стародавнього міста-держави в Шумері на території сучасного Іраку) Урукагіна реформував державне управління з метою 9 припинення зловживань своїх чиновників і суддів, а також зменшення вимагання незаконних винагород у служителів храмів з боку царської адміністрації, зменшення і впорядкування плати за обряди [1].

Одним з головних досягнень антикорупційної політики є створення спеціалізованих інституцій, таких як Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Спеціальна антикорупційна прокуратура (САП) та Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). Вони відіграють важливу роль у виявленні, розслідуванні та запобіганні корупційним правопорушенням. Однак завдання полягає не лише у виявленні корупції, а й у забезпеченні невідворотного покарання винних. Українська судова система, яка має розглядати справи, пов'язані з корупцією, залишається однією з найменш довірених інституцій у суспільстві. Через повільне реформування судової системи багато гучних корупційних справ не були доведені до логічного завершення [2, 3].

Ще одним викликом для антикорупційної політики є політичний вплив на антикорупційні інституції. Хоча НАБУ, НАЗК та інші інституції формально є незалежними, в деяких випадках політики намагаються впливати на їхню діяльність. Це проявляється через законодавчі ініціативи, кадровий та адміністративний тиск. Важливими кроками для забезпечення справжньої незалежності антикорупційних інституцій є міжнародний нагляд, прозорий конкурс на керівні посади та зменшення можливостей для політичного втручання в їхню роботу.

Розвиток цифрових інструментів у боротьбі з корупцією є позитивною тенденцією. Відкриті державні реєстри, системи електронного декларування, Prozorro та інші ініціативи допомогли зменшити корупційні ризики. Зокрема, система електронних закупівель Prozorro значно зменшила можливості для шахрайства у сфері державних закупівель. Механізми контролю з боку

громадянського суспільства, такі як журналістські розслідування та робота антикорупційних громадських організацій, також виявилися ефективними [4].

Перспективи подальшого розвитку антикорупційної політики України пов'язані з необхідністю комплексного підходу. Одним із важливих напрямків є продовження судової реформи, зокрема очищення судової системи від корумпованих суддів. Без ефективних і незалежних судів навіть найкраще функціонуючі антикорупційні інституції не зможуть забезпечити покарання корумпованих чиновників.

Крім того, необхідно запровадити більш активні механізми громадського контролю. Участь громадськості у боротьбі з корупцією має бути забезпечена шляхом надання доступу до відкритих даних, підтримки громадських організацій та журналістів-розслідувачів, а також розробки механізмів захисту викривачів. Українське законодавство передбачає захист викривачів, але на практиці цей механізм ще не працює повною мірою.

Окрім внутрішніх реформ, міжнародне співробітництво також є важливим фактором успішної реалізації антикорупційної політики. Україна отримує значну підтримку від Європейського Союзу (ЄС), Сполучених Штатів Америки та міжнародних організацій у реалізації антикорупційних ініціатив. Зокрема, співпраця з GRECO (Групою держав проти корупції) та ОЕСР (Організацією економічного співробітництва та розвитку) сприяла розробці антикорупційної стратегії [5].

Отже, антикорупційна політика України досягла значного прогресу, але багато роботи ще попереду. Забезпечення незалежності судової влади, посилення інституційної спроможності антикорупційних інституцій, розвиток цифрових антикорупційних інструментів та посилення нагляду з боку громадянського суспільства є ключовими напрямками подальших реформ. Україна зможе ефективно боротися з корупцією та побудувати прозору систему державного управління лише за допомогою комплексного підходу, що включає внутрішні реформи та міжнародну підтримку.

Список використаних джерел

1. Восьний В.І. Антикорупційна політика в Україні: Навчально-методичний посібник. – Тернопіль: ТНЕУ. – 2013. – 241 с.
2. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
3. Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua>
4. Prozorro – публічні закупівлі в Україні. URL: <https://prozorro.gov.ua>
5. GRECO – Група держав проти корупції. URL: <https://www.coe.int/en/web/greco>